

II. DOĞU AKDENİZ TURİZM SEMPOZYUMU

(EKOTURİZM)

19 Nisan 2013

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
KARATAŞ TURİZM İŞLETMECİLİĞİ VE OTELCİLİK
YÜKSEKOKULU

Editör

Yrd. Doç. Dr. Murat İsmet HASEKİ

2013

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013

ISBN:

Copyright: Bu kitabın yayın hakkı T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü'ne aittir. Bildirilerin bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.

Kapak Tasarım

Burcu YURDAÖZER

Sayfa Düzeni

Burcu YURDAÖZER

Baskı

Ofis Reklam Danışmanlık

Adres : Kurtuluş Mah. 64014 Sk. Egemen Apt. Kat:1 No:1
Seyhan/ADANA

Tel : 0 322 456 21 37

e-posta : ofisreklam@hotmail.com - ofisreklam.net

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No:

Adana, 2013

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	III
İÇİNDEKİLER	V
KURULLAR	VIII
SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ	
1. ADANA'NIN KORUNAN ALANLARI VEDOĞA TURİZMİNDE KULLANIMI: Bünyamin NUR, Nagehan BALPINAR	1
2. MERSİN' DE DOĞA TURİZMİ POTANSİYEL ALAN ÖRNEKLERİ: Ahmet TAŞDELEN	12
3. HATAY İLİNİN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ: Ahmet AKKİPRİK	25
4. OSMANİYE'NİN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ: Nuri YILMAZ, Fatih GÜVERCİN, Kemal ÖZCAN	37
5. NİĞDE'NİN KORUNAN ALANLARI VE DOĞA TURİZMİNDE KULLANIMI: Turgut KOÇAK	47
6. KAYSERİ'NİN KORUNAN ALANLARINDA DOĞA TURİZMİ: Orhan CEYLAN	56
7. BEŞ YILLIK KALKINMA PLANLARI KAPSAMINDA TÜRKİYE'NİN EKOTURİZM POLİTİKALARINA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME: Arş. Gör. Serkan POLAT, Arş. Gör. Semra AKTAŞ POLAT	64
8. EKOTURİZM VE YAVAŞ ŞEHİR HAREKETİ: Arş. Gör. Sercan BENLİ	75
9. TOROS DAĞLARI'NDA KIRSAL KALKINMADA EKOTURİZM POTANSİYELİ: Öğr. Gör. Diler DEMİRTAŞ	83

10. ADANA İLİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİ:
EKOTURİZM FAALİYETLERİ YAPILAMAMA NEDENLERİ
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: Arş. Gör. Sıla KARACAOĞLU, Oya
YILDIRIM, Prof. Dr. A. Celil ÇAKICI _____ 93
11. DENİZ YABAN HAYATI İZLEME TURİZMİ VE
MERSİN'DE KAPLUMBAĞA İZLEME POTANSİYELİ: Yrd.
Doç. Dr. Kamil UNUR, Öğr. Gör. Gülser YAVUZ _____ 110
12. ADANA İLİNİN KUŞ GÖZLEM TURİZMİ POTANSİYELİ:
Özgün SÖZÜER, Itri Levent ERKOL _____ 130
13. EKOTURİZM KAPSAMINDA DAĞ VE DOĞA
YÜRÜYÜŞÜ POTANSİYELİ: ORTA TOROSLARDA
ALADAĞLAR VE BOLKAR DAĞLARI: Yrd. Doç. Dr. Diğdem
ESKİYÖRÜK _____ 144
14. HATAY İLİNİN POTANSİYEL EKO TURİZM
ALANLARININ COĞRAFİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(DOĞU AKDENİZ): Arş. Gör. Çağlar Kıvanç KAYMAZ, Uzman
Emre ÖZŞAHİN _____ 161
15. BİR EKOTURİZM AKTİVİTESİ OLARAK MAĞARA
TURİZMİ: MERSİN MAĞARALARI ENVANTER ÇALIŞMASI:
Yrd. Doç. Dr. Gürkan AKDAĞ _____ 180
16. İNANÇ TURİZMİNDE ASHÂB-I KEHF MAĞARASI:
DOĞU AKDENİZ ÖRNEĞİ: Arş. Gör. Semra AKTAŞ POLAT,
Arş. Gör. Serkan POLAT, Prof. Dr. Orhan BATMAN _____ 193
17. GASTRONOMİ TURİZMİ VE ADANA MUTFAK
KÜLTÜRÜ: Erdiñç BALLI _____ 206
18. SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM BAĞLAMINDA TURİZM
EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KURUMSAL SOSYAL
SORUMLULUK ALGILARININ BELİRLENMESİNE
YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: Ferda KERVANCI, Ayşe İpek
KOCA _____ 219

19. ALTERNATİF TURİZM KAPSAMINDA ADANA'DA
YAYLA TURİZMİ: Yrd. Doç. Dr. Kamil UNUR, Öğr. Gör. Zafer
BUZCU, Öğr. Gör. Sibel ÇINAR OĞUZ _____ 228
20. EKOTURİZM KAPSAMINDA YAYLA TURİZMİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ: MERSİN ÖRNEĞİ: Erdal
KİŐİOĐLU _____ 246
21. YEREL ÜRÜNLERİN DÜNYA İLE BULUŐMASINDA
COĞRAFİ İŐARETLERİN KULLANILMASI: DOĞU
AKDENİZ BÖLGESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: Arş. Gör.
Semra AKTAŞ POLAT, Arş. Gör. Serkan POLAT _____ 262

KURULLAR**ONUR KURULU**

Ömer ÇELİK	Kültür ve Turizm Bakanı
Prof. Dr. Veysel EROĞLU	Orman ve Su İşleri Bakanı
Hüseyin Avni COŞ	Adana Valisi
Hasan Basri GÜZELOĞLU	Mersin Valisi
Celalettin CERRAH	Osmaniye Valisi
Mehmet Celalettin LEKESİZ	Hatay Valisi
Şükrü KOCATEPE	Kahramanmaraş Valisi
Prof. Dr. Mustafa KİBAR	Çukurova Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. K. Suha AYDIN	Mersin Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr Adem ERSOY	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Orhan BÜYÜKALACA	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Hüsnü Salih GÜDER	Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Mehmet Fatih KARAASLAN	Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Abdullah ÖZTOPRAK	Doğu Akdeniz Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. D. Tayyar ŞEN	Toros Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr. Yıldırım ÖNER	Girne Amerikan Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. H. Çetin BEDESTENÇİ	Çağ Üniversitesi Rektörü
Sn Ahmet ÖZYANIK	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü

DANIŞMA KURULU

Prof.Dr.	A.Celil ÇAKICI	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.	Atabay DÜZENLİ	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr.	Ahmet AKTAŞ	Akdeniz Üniversitesi
Prof.Dr.	Halis OĞUZ	Selçuk Üniversitesi Silifke Taşucu MYO
Prof.Dr.	Mehmet ALTINAY	Doğu Akdeniz Üniversitesi Turizm ve Otelcilik MYO.
Prof.Dr.	Süleyman TÜRKEK	Çağ Üniversitesi
Doç.Dr.	Fikret DÜLGER	Çukurova Üniversitesi
Doç.Dr.	Mehmet Cihan YAVUZ	Çukurova Üniversitesi
Doç.Dr.	Hüseyin ALTAY	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç.Dr.	Fatma Nur İPLİK	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Doç.Dr.	Bahattin ÖZDEMİR	Akdeniz Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	İsmet ESENYEL	Girne-Amerikan Üniversitesi
Sayın	Etem BOZ	Orman ve Su İşleri Bakanlığı VII. Bölge Müdürü

BİLİM KURULU

Prof.Dr.	A.Celil ÇAKICI	Mersin Üniversitesi
Prof.Dr.	Ahmet AKTAŞ	Akdeniz Üniversitesi
Prof.Dr.	Mehmet ALTINAY	Doğu Akdeniz Üniversitesi
Prof.Dr.	Halis OĞUZ	Selçuk Üniversitesi Silifke
Prof.Dr.	Ahmet ÖZER	Toros Üniversitesi
Prof.Dr.	Bahar TANER	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr.	Kemal BİRDİR	Mersin Üniversitesi
Doç.Dr.	Mehmet Cihan YAVUZ	Çukurova Üniversitesi
Doç.Dr.	Fatma Nur İPLİK	Adana BTÜ
Doç.Dr.	Hüseyin ALTAY	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Deniz BOZ	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Oya Berkay KARACA	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Murat İsmet HASEKİ	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Diğdem ESKİYÖRÜK	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Dilek TETİK	Mersin Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Kamil UNUR	Mersin Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Erdiñ KARADENİZ	Mersin Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Göknil Nur KOÇAK	Mersin Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Mustafa ÇAM	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Necdet BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Adnan ÖZYILMAZ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Bayram ÖZER	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	İzzettin ULUSOY	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Tölen SANER	Yakın Doğu Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Remzi GEMCİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Akif ALTINBIÇAK	Mersin Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	İsmet ESENYEL	Girne-Amerikan Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Doç.Dr.	Fikret DÜLGER (Düzenleme Kurulu Bşk)	Çukurova Üniversitesi
Doç.Dr.	Mehmet Cihan YAVUZ (Sempozyum Sek)	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Murat İsmet HASEKİ	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Oya Berkay KARACA	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Diğdem ESKİYÖRÜK	Çukurova Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr.	Deniz BOZ	Çukurova Üniversitesi
Öğr. Gör.	Sibel Çınar OĞUZ	Çukurova Üniversitesi
Öğr. Gör.	Diler DEMİRTAŞ	Çukurova Üniversitesi
Öğr. Gör.	Zafer BUZCU	Çukurova Üniversitesi
Öğr. Gör.	Erdoğan BALLI	Çukurova Üniversitesi
Uzman	Nagehan BALPINAR	T.C. Orman ve Su İşl. Bak.lığı VII. Böl.M.lüğü
Araş.Gör.	Sıla KARACAOĞLU	Çukurova Üniversitesi
Araş.Gör.	Beril DÖNMEZ	Mersin Üniversitesi
Fak. Sekr.	Günay KARABACAK	Çukurova Üniversitesi

BİR EKOTURİZM AKTİVİTESİ OLARAK MAĞARA TURİZMİ: MERSİN MAĞARALARI ENVANTER ÇALIŞMASI

Yrd. Doç. Dr. Gürkan AKDAĞ
Mersin Üniversitesi Turizm Fakültesi

Özet

Ekoturizm aktiviteleri sürdürülebilir turizm ile bağlantılı alternatif faaliyetlerden oluşmaktadır. Bu bağlamda mağara turizmi de ekoturizmin bir unsuru olarak son yıllarda adından sıkça bahsedilmeye başlanan bir turizm çeşidi olarak bilinmektedir. Mersin, sahip olduğu konum ve karstik toprak yapısı sebebiyle mağara turizmi açısından son derece elverişli bir coğrafyaya sahiptir. Çalışmada Mersin ili sınırları içerisinde yer alan mağaralardan günümüze kadar keşfedilmiş olanları sportif/ macera amaçlı ve turistik olarak ziyaret edilebilecek mağaralar olmak üzere ikiye ayrılmış ve Mersin ilinde yer alan mağaraların coğrafi dağılımları belirlenerek genel özellikleri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, mağara turizmi, Mersin

Giriş

Dünyada ve Türkiye’de turizm gelişiminin temelini oluşturan kitle turizmi, geçen zaman ile birlikte doğal çevrenin tahrip edilmesinde önemli rol oynamıştır. Söz konusu durumun düzeltilmesi ve sürdürülebilir bir turizm iklimi yaratılması konuları ise hem bilimsel yazında hem de turizm profesyonelleri arasında son yıllarda sıklıkla tartışılmaktadır. İnsanların doğa ile barışık turizm faaliyetleri yürütmeleri ve tabiat ile iç içe turizm aktivitelerine katılmaları süreç içerisinde “ekoturizm” olarak adlandırılan turizm çeşidinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Günümüzde; kuş gözlemciliğinden dağcılığa, sportif olta balıkçılığında yayla turizmine kadar geniş bir skalaya yayılan ekoturizm aktiviteleri, destinasyonlara kitle turizmine alternatif geliştirme imkanı sağlaması sebebiyle de büyük öneme sahiptir. Bir ekoturizm aktivitesi olarak mağara turizmi ise yirminci yüzyılın ikinci yarısından bugüne her geçen yıl adından daha fazla bahsedilen bir turizm çeşididir. İlk yıllarda sadece gençlerin keşfetme ve heyecan dürtüleriyle katıldığı sportif mağaracılık aktiviteleri, ilerleyen yıllarda turizmin sürdürülebilirliğine yardımcı olması ve doğal/kültürel değerlerin koruma/kullanma dengesine katkıda bulunması sebebi ile çok daha fazla kişinin ilgisini çeker hale gelmiştir. Günümüzde macera amaçlı gezilerden sağlık arayışına kadar pek çok farklı faktör insanları mağara turizmine yönelik güdülemekte ve mağara turizmine katılan kişi sayısı her geçen yıl artış göstermektedir.

Ekoturizm Kavramı: The International Ecotourism Society (Uluslararası Ekoturizm Topluluğu) ekoturizmi, “çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını gözetken, doğal alanlara karşı duyarlı seyahat” olarak tanımlamaktadır (Yavuz,

2011:6). World Wildlife Fund (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) ise ekoturizmi, vahşi doğada doğal çevreye en az etkide bulunan ve bu arada yerel topluluklara da ekonomik fayda sağlayan turizm çeşidi olarak nitelemektedir (Akpınar ve Bulut, 2010:1577). En geniş tanımı ile ekoturizm, doğal manzara ve bu manzaranın bitki ve hayvanları ile söz konusu alanların geçmişte ve günümüzde var olan kültürel özelliklerinin araştırma, beğeni hoşlanma ve benzeri nedenlerle incelenmesi amacıyla doğal alanlara yapılan seyahatleri kapsayan bir turizm çeşididir (Juric, Cornwell ve Mather, 2002:259).

Bilimsel yazında, doğaya dayalı turizm olarak tarif edilen ekoturizm, günümüzde sürdürülebilir kalkınmanın lokomotiflerinden biri olarak kabul edilmektedir (Ulaş, 2010:154). Ekoturizm, doğal ve kültürel alanlarda farklı alternatifleri geliştirilebilecek en uygun turizm türüdür (Kaypak, 2012:11). Ekoturizmin sahip olduğu potansiyelden hareketle Kültür ve Turizm Bakanlığı; yayla turizmi, ornitoloji, foto-safari, çiftlik turizmi, botanik turizmi, kamp-karavan turizmi, mağara turizmi gibi alternatifleri ekoturizm başlığı altında incelemektedir (Kızılaslan ve Özyurt, 2012:52). Ekoturizm aktiviteleri için tercih edilen başlıca doğal çekim kaynakları; biyolojik çeşitlilik, ilginç jeomorfolojik oluşumlar (mağara, kanyon, fosil alanlar, şelaleler vs.), hidroloji, iklim özellikleri, manzara noktaları ve benzeri iken; kültürel çekim kaynakları ise, tarihi ve arkeolojik kalıntılar/ eserler, yöresel festivaller, folklor, yöresel mimari gibi unsurlardır (Çakır, 2011:58). Bu yönleri ile ekoturizm kendine has özellikleri olan bir turizm çeşididir ve Dünya Turizm Örgütü ekoturizmin bileşenlerini:

- Biyolojik çeşitliliğin korunmasına destek olması,
- Yerel halkın refahını sağlama, turistlerin ve yerel halkın çevre hakkında bilinçlendirilmesi,
- Küçük tesislerde, küçük turist gruplarına hizmet vermesi,
- Turistlerin ve yerel halkın turizm endüstrisi üzerine sorumlu davranmasının istenmesi,
- Yenilenemeyen kaynakların minimum düzeyde tüketilmesinin arzu edilmesi,
- Turizm yönetimine yerel düzeyde katılımın sağlanmasının önemsenmesi,
- İş fırsatlarının ve mülkiyetin yerel halk adına ilerlemesinin sağlanması olarak tanımlanmaktadır (Demir, 2011:26).

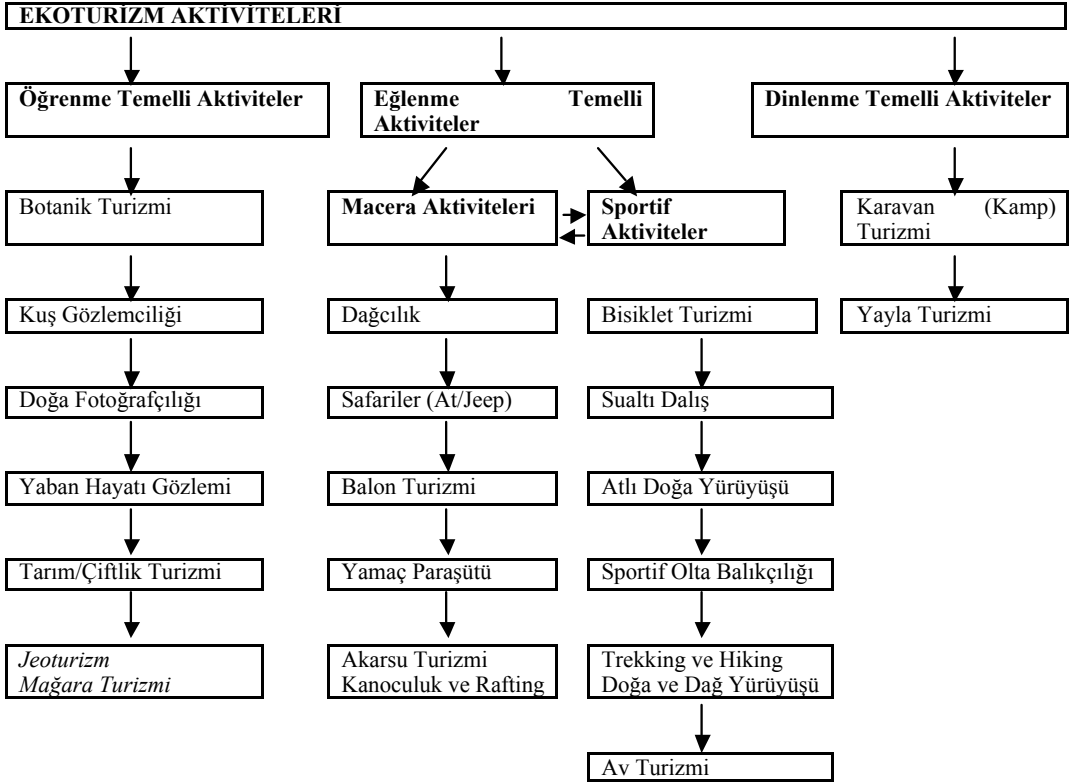
Ekoturizm Aktiviteleri İçerisinde Mağara Turizmi

2023'te 63 milyon turist, 86 milyar dolar turizm geliri ve dünyanın beşinci büyük turizm ülkesi olmayı hedefleyen Türkiye'nin yapacağı yatırımların planlanmasına yönelik olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca hazırlanan ve Yüksek Planlama Kurulu'nca 28.2.2007 tarih ve 07/4 sayılı karar ile kabul edilen "Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı (2007-2013); doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerin koruma-kullanma dengesi içinde kullanılmasını ve turizm alternatiflerinin geliştirilmesini hedeflemektedir (Altınoluk, 2008). Söz konusu planlar içerisinde Türk turizminin sahip olduğu deniz-kum-güneş üçlüsü

temelli turizm hareketine yaratılacak alternatiflerden en önde gelenlerinden birisi olarak ise ekoturizm aktiviteleri kabul edilmektedir.

Ekoturizm aktiviteleri ülke içerisindeki az gelişmiş destinasyonlara gelişme imkanı sunmasının yanı sıra daha önceden turizm ile ilişkisi olmayan alanların dahi turizme açılmasına sebep olması ile turizmin coğrafi etkilerinin daha geniş alanlarda hissedilmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda ekoturizm aktivitelerinden mağara turizmi de keşfedilmemiş alanlara yapılacak yolculukları ve doğanın uzun yıllar içerisinde oluşturmuş olduğu görsel zenginlikleri vaat etmesiyle her geçen gün daha çok insanın ilgisini çekmektedir. Ekoturizm aktivitelerinin çeşitleri ve ekoturizm aktiviteleri içerisinde mağara turizminin yeri Şekil 1’de ayrıntılı olarak gösterilmektedir.

Şekil 1: Ekoturizm Aktiviteleri ve Mağara Turizmi

Kaynak: Weaver (2001:23); Polat, (2006:49); Tetik, (2012:103)

Şekil 1 üzerinde gösterildiği üzere; ekoturizm aktiviteleri öğrenme, eğlenme ve dinlenme temelli aktiviteler olmak üzere 3 ana başlık altında toplanmaktadır. Mağara turizmi de jeoturizm ile birlikte öğrenme temelli aktiviteler içerisinde konumlandırılmaktadır. Ancak mağara turizminin sportif mağaracılık ve sualtı

mağara dalış çeşitleri de mevcuttur ve bu yönüyle mağara turizmi eğlenme temelli aktivitelerden macera aktiviteleri ve sportif aktivitelerle de yakından ilişkili

Ekoturizm Aktiviteleri Açısından Mersin Mağaraları

Mersin ili Doğu Akdeniz coğrafyasının en büyük ve en eski yerleşim alanlarından birisidir. Sahip olduğu toprak yapısı ve Toros dağlarının bir bölümüne ev sahipliği yapması sebebiyle Mersin, mağaralar açısından ülkemizin en zengin şehirlerindedir. Başta Türkiye'nin en derin mağarası "Peynirlikönü Düdeni" olmak üzere Mersin ili sınırları içerisinde günümüze kadar 150'yi aşkın mağara tespit edilmiştir. Çalışmada, Mersin ilinde yer alan mağaralar ekoturizm aktivitelerinde değerlendirilecek özellikleri bakımından iki ana başlık altında sınıflandırılmıştır: Birincisi turizm amaçlı gezilip görülebilecek yatay ve dikey nitelikli mağaralar; ikincisi ise sualtında/ karada yer alan ve yalnızca profesyonel sporcular tarafından gerçekleştirilebilecek sportif/macera amaçlı ziyaretlere açık mağaralar.

Turistik Amaçlı Ziyaretlere Açık Mağaralar: Mağaralar, yeraltında bulunan, en az bir insanın girebileceği kadar genişliğe sahip boşluklardır. Söz konusu boşluklar birkaç metreden kilometrelere uzunluğa ya da yüzlerce metre derinliğe kadar ulaşabilmektedir (Arpacı, Zengin ve Batman, 2012:59). Mağaraların turizm açısından en önemli özelliği, mağara ortamında damlama, akma, buharlaşma, durgun su ortamı gibi çökme mekanizmaları nedeniyle oluşan şekillerin biçim, renk, yoğunluk ve boyutları açısından sunduğu görselliktir. (Soykan ve diğ, 2008: 393). Mağaralar çok uzun yıllarda oluşmuş kendi doğal yaşam döngüleri olan son derece hassas oluşumlardır. Bu sebeplerden dolayı mağaraların turistik amaçlı olarak ziyaretçilere açılması için belli kriterleri taşımaları gerekmektedir. Ülkemizde Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü mağaraların turizme açılması ile ilgili standartları belirlemektedir ve günümüzde bir mağaranın turistik olarak ziyarete açılması için gereken başlıca kriterler şunlardır:

- Mağaranın turizm açısından önem arz eden ve turizme hizmet veren yerleşim merkezlerine yakın olması,
- Mağaranın sahip olduğu morfolojik ve diğer oluşum özelliklerinin farklı ve ilgi çekici bir takım unsurları taşıması (Kendi özelinde çekiciliklere sahip olması). Diğer yandan, doğal etkenlerle oluşan mağaraların yanı sıra insanların barınak, sığınak, ibadet yeri ve depolama gibi amaçlar için kazdıkları veya oydukları yapay mağaralar da bulunmaktadır. Bu özellikteki mağaraların arkeolojik ve kültürel değer taşıması,
- Mağaraya ulaşımın kolay ve rahat olması,
- Mağara girişi ve çevresinin oraya gelen ziyaretçilere hizmet vermeye uygun düzenleme yapılmasına elverişli olması gerekmektedir.

Söz konusu kriterlere sahip mağaralar daha sonrasında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün onayı ile birlikte gerekli altyapı düzenlemeleri yapılarak turizmin hizmetine sunulmaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013). Mersin ili sınırları içerisinde yer alan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu kriterler neticesinde turizme açılmış mağaralar şunlardır:

Kanlıdivane Obruğu: Mersin-Antalya yolu üzerindedir. Antik Olba Krallığı'ndan günümüze kadar yerleşim alanı olma özelliğini uzun yıllar boyunca korumuş olan Kanlıdivane (Canytellis) ören yerinin merkezinde yer alan Kanlıdivane Obruğu, Ayaş beldesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. Elipsoidal şekilli olup 142 metre boyunda, 95 metre eninde ve 50 metre derinliğindedir (Tağa ve Güler, 2012:584).

Cehennem Çukuru: Mersin'in 63 kilometre güneybatısında; Silifke ilçesine 22 kilometre uzaklıktadır. Cennet Çukurunun 75 metre kadar doğusunda dikey olarak açılan 50x75 metre ebadında elipsoidal şeklinde bir çöküntü çukurudur.

Cennet Çukuru: Mersin'in 63 kilometre güneybatısında; Silifke ilçesine 22 kilometre uzaklıktadır. 500 metre uzunluğundadır. Elips şeklindeki Cennet çukurunun batı ucunda yığını üzerinde ve eski bir Bizans kilisesinin harabesi bulunmaktadır. Buradan itibaren batıya doğru devam eden mağara başlamaktadır. Cehennem mağarasının hemen yakınındadır.

Eshab-ı Kehf: Tarsus ilçesi Dedeler köyü mevkiindedir. İnanç turizmi açısından da son derece ünlü bir mağaradır.

Köşekbükü Mağarası: Anamur'a 10 kilometre mesafede yer almaktadır. Oldukça geniş bir alana yayılmış olan mağara üç bölümden ibarettir. 110 metre uzunluğundadır.

Narlıkuyu (Astım) Mağarası: Narlıkuyu köyü içinden ayrılan asfalt yolla mağaraya ulaşılır (Cennet mağarasının 300 metre batısındadır). Mağara "Dilek Mağarası" ve "Astım Mağarası" adlarıyla da tanınmaktadır. 320 metre uzunluğunda olan mağara -32 metre derinliğindedir. Arkeolojik sit alanları listesinde yer almaktadır.

Sportif/Macera Amaçlı Ziyaret Edilebilecek Mağaralar: Mağaralar sahip oldukları bilinmezlikler, ulaşım zorlukları ve diğer pek çok unsur sebebiyle turistik ziyaretlere kolaylıkla açılmamaktadır. Dünyada da ülkemizde de mağaraların büyük çoğunluğu sportif/macera amaçlı ziyaretler için kullanılmakta ve genellikle konu ile ilgilenen özel ilgi gruplarına/profesyonellere yönelik aktivitelere sahne olmaktadır. Mersin ilinde var olan mağaraların da çok büyük bir kısmı sportif/macera amaçlı olarak ziyaret edilebilecek mağaralar sınıfına girmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri ile Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri Projesi veri tabanında yer alan; Mersin'de günümüze kadar keşfedilmiş mağaralardan sportif/macera amaçlı olarak ziyaret edilebilecek olanlarına ait envanter aşağıda sıralanmıştır:

99/1: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Derinliği -9.5 metredir.

99/2: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Derinliği -15 metredir.

99/3: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Uzunluğu 113.5 metre derinliği ise -11.8 metredir.

2000/1: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Uzunluğu 52 metre derinliği ise -27 metredir.

Acısuini Mağarası: Mersin-Silifke yolu üzerinde; Acısu mevkiinde yer almaktadır. 30 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Akbaşın Obruğu: Gülnar ilçesi, Dedeler köyünde yer almakta olan dikey bir mağaradır. 41.5 metre uzunluğunda ve -26 metre derinliğindedir.

Akrepli: Silifke ilçesi, Hüseyinler köyünün kuzeydoğusunda yer alan kanyonun içinde bulunmaktadır. 1992 yılında BÜMAK tarafından araştırılmıştır.

Altın 1: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Uzunluğu 101 Metre derinliği ise -64.7 metredir.

Altın 2: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Derinliği -51 metredir.

Alyaz: Anamur ilçesi sınırlarında yeni keşfedilmiş bir mağaradır.

Anamur: Anamur ilçesi sınırlarında yeni keşfedilmiş bir mağaradır.

Atatürk'ün Çiftliği: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Uzunluğu 150 metre derinliği ise -4 metredir.

Atlılar Mağarası: Yerel halk tarafından "Cöngelez" adıyla tanınan mağara; Atlılar köyündedir. Uzunluğu 1450 metre derinliği ise -410 metredir.

Ayhan Mağarası: Aydıncık ilçesinde yer alan bir sualtı mağarasıdır. Deniz suyu ile dolu mağaranın zemininde sualtı tozu bulunduğundan dalınması ve araştırılması oldukça tehlikelidir. Uzunluğu 26 metre derinliği ise -27 metredir.

Aynalıgöl Mağarası: Aydıncık ilçesi sınırlarındadır. 555 metre uzunluğundadır ve içerisinde bir adet yer altı gölü bulunmaktadır.

Aynalı Çarşı: Aydıncık ilçesinde yer alan bir sualtı mağarasıdır. Uzunluğu 6 metre derinliği ise -12.5 metredir.

Bacaini Mağarası: Gülnar ilçesinde yer almaktadır. Uzunluğu 118 metre derinliği ise -3 metredir.

Bekir'in Yeri Düdeni: Silifke ilçesinde yer almaktadır. Uzunluğu 15.5 metre derinliği ise 15 metredir.

Berendi 1: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Derinliği -12.5 metredir.

Berendi 2: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Derinliği -26 metredir.

Berendi 3: Bolkar Dağlarında yapılan araştırmalar sırasında Mersin ili sınırlarında tespit edilmiştir. Derinliği -19 metredir.

Bicikli: Anamur'un 20 kilometre kuzeyinde; Çukurabanoz köyü yaylasında yer alır. -170 metre derinliğindedir.

Buğu: Anamur ilçe merkezinin 500 metre kadar kuzeybatısındadır. Mağara fosil durumdadır. Küçük bir salondan oluşmaktadır; içinde 2 ve 4 metrelik kaideleri bulunan dikitler ve sarkıtlar vardır. Kış aylarında mağaranın ağızından buhar çıktığından; yerel halk tarafından "Buğu Mağarası" adı verilmiştir.

Buharçıkan: Mersin ili Tarsus ilçesi Belen mevkiinde yer almaktadır.

Cihan Kastı: Bolkar Dağları'nda; Musabozulu mevkiinin yakınında yer almaktadır. Bulduğu tepenin doğu yamacında; bir çatlağın içerisinde gelişmiştir.

Cingörez Uçurumu: Mersin ili Tarsus ilçesinde yer almaktadır. -40 metre derinliğindedir.

Ciyaklı Obruğu: Mersin ili Arslanköy mevkiinde yer almaktadır. Uzunluğu 16 metre derinliği ise -47.4 metredir.

Çamurlu: Anamur İlçesi'ne bağlı Çamurlu yaylasında; Atanboğazi'na giden yolun kenarında yer almaktadır. Mağaraya -50 metre serbest inişle ulaşılır; zemini -60 metrede son bulmaktadır.

Çaltı: Bozyazı ilçesi Lenger köyü sınırları içerisinde.

Çatal Obruk: Mersin Arslanköy'de yer almaktadır. Tamamen dikey şekilde gelişmiş fosil bir mağaradır. -245 metre derinliğindedir.

Çatal Obruk-2: -88 metre derinliğindedir.

Çatırık: Silifke ilçesi Sarıaydın köyünün Erenler mevkiinde kanyon girişindedir. 20 metre uzunluğunda ve -88 metre derinliğindedir.

Çeşme: Tarsus ilçesi sınırlarında yatay bir mağaradır. 66 metre uzunluğundadır.

Çoban Düşüğü: Güldürüm köyünde yer almaktadır. Gelişimini tamamlamış fosil bir mağaradır. -95 metre derinliğindedir.

Çukurpınar: Anamur ilçesinin 25 kilometre kuzeyinde; Olucak köyüne yakın Çukurpınar yaylasında yer almaktadır. Mağara "Çukurpınar Düdeni" araştırmaları sırasında Çukurpınar yaylasının batı yamacında bulunmuştur.

Çukurpınar Düdeni: Anamur İlçesinin 25 kilometre kuzeyinde; Olucak köyüne yakın konumda; Çukurpınar yaylasında yer almaktadır. 3550 metre uzunluğunda ve -1196 metre derinliğindedir. Derinliği itibariyle ülkemizin en derin üçüncü mağarasıdır.

Damık: Tarsus ilçesi Darıpınar köyü mevkiindedir.

Dana Adası-1: Silifke ilçesinde yer alan iki adet sualtı mağarasıdır. Birbirine komşu durumdaki mağaralar adanın doğu yakasında bulunmaktadır. Derinliği -11 metre uzunluğu ise 19 metredir.

Delikli: Taşucu beldesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

Dereköyü Kuzeyi Mağarası: Mut ilçesi Dereköyü mevkiinde bulunmaktadır.

Deri Obruğu: Erdemli ilçesi Uzundere köyü sınırları içerisinde. Uzunluğu 40 metre derinliği ise -32 metredir.

Deveci Obruğu: Silifke ilçesindedir. Uzunluğu 40.5 metre derinliği ise -22 metredir.

Dipsiz: Tarsus ilçesi Sanlıca köyünde yer almaktadır. Uzunluğu 1040 metre derinliği ise -125 metredir.

Dipsiz Obruğu: Hüseyinler köyü kuzeydoğusunda yer alan kanyonun içinde bulunmaktadır. Cıvarda bulunan en derin obruk olup, yaklaşık 88 metre derinliğindedir.

Düden: Bolkar Dağlarında "Atatürk'ün Çiftliği" adı verilen bölgenin kuzeybatısında gelişmiştir. 133 metre uzunluğundadır.

Ekizin Düdeni: Silifke ilçesinde yer alır. 6 metre genişliğinde -135 metre derinliğindedir.

Eskiyörük: Anamur-Mersin yolunun 10. kilometresinde yer almaktadır. 250 metre uzunluğundadır.

Eşkına: Aydıncık İlçesi, Mavikent mevkiinde yer alan yatay bir su altı mağarasıdır. Uzunluğu 58 metre derinliği ise -12 metredir.

Eşref Düşüğü: Silifke ilçesi Cambazlı köyünde yer almaktadır. -30 metre derinliğindedir.

Felüvve: Erdemli ilçesi Gürcan köyünde yer almaktadır. 23 metre uzunluğunda ve

-11 metre derinliğindedir.

FR 92.4: Anamur ilçesinde yer alan dikey bir mağaradır. -170 metre derinliğindedir.

FR 92.6: Anamur ilçesinde yer alan dikey bir mağaradır. -130 metre derinliğindedir.

Gilindre: Aydıncık ilçesinde yer alır. Uzunluğu 555 metre derinliği ise -46 metredir.

Göller: Erdemli ilçesi Sorgun köyü Çukuryurt mevkiinde, 2095 rakımlı bir tepede yer almaktadır. Uzunluğu 158 metre derinliği ise -45 metredir.

Gölpınar Düdeni: Arslanköy yakınlarında; 1700 metre yükseklikte bulunan plato görünümündeki Gölpınarı mevkiinde bulunmaktadır. Uzunluğu 460 metre derinliği ise -17 metredir.

Güvercinlik 1-2: Gülnar ilçesinde yer alır. Uzunluğu 112 metre derinliği ise -30 metredir.

Hacı Hasan Yurdu Düdeni: Cennet ve Cehennem obruklarına 3-4 km uzaklıktadır. -17 metre derinliğindedir.

Hacı Sarının Mağarası: Çamlıyayla ilçesinde yer alan 200 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Havaza Düdeni: Gülnar ilçesi sınırlarında yer almaktadır. -27.5 metre derinliğindedir.

Havazaüstü Obruğu: Gülnar ilçesi sınırlarında yer almaktadır. -54 metre derinliğindedir.

Hisar: Köşbucağı köyünde yer alan 130 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Hüseyinler: Hüseyinler köyünde yer almaktadır. -18 metre derinliğindedir.

Hüseyinler Obruğu: Silifke ilçesi Hüseyinler köyünde bulunmaktadır.

Kadın Düştüğü: Gülnar ilçesinde yer alan -50 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Kaleburnu: Silifke ilçesinde Sarıaydın köyü yakınlarında bulunmaktadır. -15 metre derinliğindedir.

Kara Hasan: Narlıkuyu köyünün kuzeyinde; Cennet ve Cehennem Obrukları'na yaklaşık 1 km uzaklıkta yer almaktadır. -40 metre derinliğindedir.

Karain: Tarsus ilçesinde yer alan yatay bir mağaradır. 85 metre uzunluğundadır.

Karain: Gülnar ilçesinde Ömerfaklı ziyareti mevkiinde yer almaktadır.

Karain: Çamlıyayla ilçesi, Sebil beldesi sınırlarında yer alır 250 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Karaobruk: Silifke ilçesi Esenpınar köyü kırsalındadır. -65 metre derinliğinde bir dikey mağaradır.

Kargölü: 2200 metre uzunluğunda -26 metre derinliğinde bir mağaradır.

Kaşköy: Silifke ilçesinde 266 metre uzunluğunda -10.5 metre derinliğindedir.

Kayacıkburnu Kuyusu: Gülnar ilçesinde yer alan bir mağaradır. Uzunluğu 20 metre derinliği ise -17 metredir.

Kaynar: Aydıncık ilçesi, Kurtini mevkiinde yer alan bir sualtı mağarasıdır. Derinliği -33 metre uzunluğu ise 89 metredir.

Kel Obruk: Bolkar Dağlarında, Uzundere köyü yakınlarında bulunan Musabozuldu mevkiinde yer alır. Uzunluğu 97 metre, derinliği ise -72 metredir.

Kemer Mağarası: Erdemli ilçesi sorgun köyü kırsalındadır. 150 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Kılaçlar: Gülnar ilçesi kayrak köyünde yer alır. -13.3 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Kılaçlar-2: Gülnar ilçesinde yer alır. -45 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Kırobası İni: Silifke ilçesinde yer alan yatay bir mağaradır. Uzunluğu 10 metredir.

Kızıldağ-1: -34 metre derinliğinde yatay bir mağaradır.

Kızıldağlı: Silifke ilçesinde yeni keşfedilmiş bir mağaradır.

Kızılobruk: Silifke ilçesinde yer alır. Uzunluğu 166 metre derinliği ise -79 metredir.

Kızlar Obruğu: Akdere (Işıklı) köyünün yaklaşık 20 kilometre kadar kuzeyinde; Yokuşbaşı mevkiî yakınında Kızlar Dağının güney eteğinde yer alır. Yatay bir mağaradır.

Kocabüzülen Obruğu: Silifke ilçesi Esenpınar köyü mevkiindedir. -62 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Kocain: Gülnar ilçesi Ulupınar köyü mevkiindedir. 81 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Kocakuyu Obruğu: Sorgun köyü Çukuryurt mevkiinde yer almaktadır. Uzunluğu 157 metre derinliği ise -98 metredir.

Korsan: Aydıncık ilçesi Karabucak mevkiindedir. 32 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Kör Obruk: Silifke İlçesi Sarıaydın köyünde yer alır. -10 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Kör Obruk: Arslanköy mevkiî Alaçayır köyünde yer alır. 2450 metre uzunluğunda -50 metre derinliğindedir.

Kördiken: Esenpınar beldesi doğusunda kalan 1040 metre irtifalı Sandal Dağı eteklerinde, denizden yaklaşık 700 metre yükseklikte yer almaktadır. -65 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Kös Bucağı: Erdemli ilçesinde 85 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Köyiçi: Erdemli ilçesi Karaahmetler köyündedir. 63 metre uzunluğundadır.

Kubbe: Aydıncık ilçesi, Kurtini mevkiinde yer alan bir sualtı mağarasıdır. 3 ve 6.5 metre derinliklerde iki adet sualtı girişi bulunan mağaranın sonu tamamen tatlı su içermekte olan havalı bir salondur. -10 metre derinlikte ve 38 metre uzunluğundadır.

Kuşegenindar: Gülnar ilçesinde yer alan yatay bir mağaradır.

Kuzudüşünü İni: Gülnar ilçesinde yer alır. 8.4 metre uzunluğunda ve -4.81 metre derinliğindedir.

Mehribakan Mağarası: Çamlıyayla ilçesinde yer alan yatay bir mağaradır. 50 metre uzunluğundadır.

Meydancikkale: Gülnar ilçesinde yer alır. 30 metre uzunluğunda ve -10 metre derinliğindedir.

Murat: Hüseyinler Köyünde bulunan kanyonun içinde yer almaktadır.

Murat Bulduğu: Bolkar Dağlarında yer almaktadır. 105.5 metre uzunluğunda ve -5.65 metre derinliğindedir.

Musa Bozuldu: Çamlıyayla ilçesinde yer alan dikey bir mağaradır.

Nergis: Aydıncık İlçesi, Nergis adasında yer alan bir sualtı mağarasıdır. -18 metre derinliğinde 23 metre uzunluğundadır.

Obruk: Tarsus ilçesinde yer alır. Uzunluğu 1040 metre, derinliği ise -11.6 metredir.

Obruk: Gülnar ilçesinde yer alır. Uzunluğu 56 metre derinliği ise -34 metredir.

Obruk: Tarsus ilçesinde yer alır. -11.6 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Okluca 1: Bolkar Dağlarında tespit edilen dikey bir mağaradır. -70 metre derinliğindedir.

Okluca 2: Bolkar Dağlarında tespit edilen dikey bir mağaradır. -75 metre derinliğindedir.

Oynarca: Silifke Duruhan köyünde yer alır. -70 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Öğüdeliği: Anamur-Ermenek yolunun 10. kilometresinden sağa sapan toprak yolun üzerindedir.

Öküzlü: Bolkar Dağlarında tespit edilen dikey bir mağaradır. -60 metre derinliğindedir.

Örençatağı: Silifke ilçesinde yer alır. -27.6 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Örentepe: Silifke ilçesinde yer alır. - 24 metre derinliğinden tek inişten oluşan dibi çöküntü kayalarla dolu bir obruktur.

Öşün: 195 metre uzunluğunda -59 metre derinliğinde bir mağaradır.

Pabuçkaya: Silifke ilçesi Hüseyinler köyü kırsalında yer alır. -213 metre derinliğindedir.

Peynirlikönü Düdeni (EGMA): Anamur ilçesinde; Taşeli platosundaki Çukurpınar yaylasında yer almaktadır. Mağaranın havzasını ise Çukurpınar düdeni ve Çukurpınar yaylasından bir sırtla ayrılan Peynirlik yaylası oluşturmaktadır. 3118 metre uzunluğunda -1429 metre derinliğindedir. Türkiye'nin en derin mağarasıdır.

Saklılar İni Önü Obruğu: Gülnar ilçesinde bulunur. 33 metre uzunluğunda -29 metre derinliğindedir.

Sarıtaş: Tirtar köyü yaylasından 3 saatlik bir yürüyüşle ulaşılan yaklaşık 2400 rakımdaki Sarıtaş mevkiindedir. -123 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Say: Tarsus ilçesindeki yatay bir mağaradır. 255 metre uzunluğundadır.

Saydibi: Çamlıyayla ilçesinde yer alan 250 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Saylı Sokak: Silifke ilçesi Cambazlı köyü kırsalında bulunur -30 metre derinliğinde dikey bir mağaradır.

Sekmeli: Gülnar ilçesinde yer alan dikey bir mağaradır. -12 metre derinliğindedir.

Sırtlanini: Silifke ilçesi Taşucu beldesinde yer alan bir mağaradır.

Sıtmasuyu: Bozyazı ilçesi Beykonağı köyü mevkiindedir. 135 metre uzunluğunda -5.4 metre derinliğindedir.

Sinabiç: Mut ilçesinde yer alır. 120 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Soğanlı-1: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -28.3 metre derinliğindedir.

Soğanlı-2: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -28 metre derinliğindedir.

Soğanlı-3: Arslanköyde yer alan bir mağaradır. -40 metre derinliğinde 57.5 metre uzunluğundadır.

Soğanlı-4: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -52 metre derinliğindedir.

Soğanlı-5: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -20 metre derinliğindedir.

Soğanlı-6: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -38 metre derinliğindedir.

Soğanlı-7: Arslanköyde yer alan bir mağaradır. -52 metre derinliğinde 183 metre uzunluğundadır.

Soğanlı-8: Arslanköyde yer alan bir mağaradır. -44 metre derinliğinde 164 metre uzunluğundadır.

Soğanlı-9: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -85 metre derinliğindedir.

Soğanlı-10: Arslanköyde yer alan dikey bir mağaradır. -19 metre derinliğindedir.

Subatan: Erdemli ilçesinde yer alan mağara 42 metre uzunluğunda ve -16.5 metre derinliğindedir.

Subatan-2: Erdemli ilçesinde yer alan mağara 150 metre uzunluğunda ve -42 metre derinliğindedir.

Suini: Gülnar ilçesinde yer alan mağara 468 metre uzunluğundadır.

Sumaklı Düden: Silifke ilçesi Sumaklı mevkiindedir. -125 metre derinliğinde bir düdendir.

Sulu Obruk: Subatan mevkiindeki mağara 29 metre uzunluğunda ve -20.5 metre derinliğindedir.

Sulu Zindan: Bolkar Dağlarında dikey bir mağaradır. -55 metre derinliğindedir.

Suyungözü: Anamur ilçesi Abanoz yaylasındadır.

Şahinin Mağarası: Gülnar ilçesi yakınlarında bulunur. Mağarada batıp çıkan bir yeraltı nehri vardır.

Şekerpınarı: Gülnar ilçesinde bulunan dikey bir mağaradır. -60 metre derinliğindedir.

Selale: Arslanköyde yer alan yatay bir mağaradır.

Tahtalı Düdeni: Bolkar Dağlarında bir mağaradır. -29.8 metre derinliğinde ve 56.8 metre uzunluğundadır.

Tarlaortası: Silifke ilçesi Cambazlı köyünde yer almaktadır. -50 metre derinliğindedir.

Taşkıncık Çukuru: Silifke ilçesi Cambazlı köyünde yer almaktadır. -42 metre derinliğindedir.

Tekesuyu: Gülnar ilçesi Üçoluk köyünde yer almaktadır. 77.7 metre uzunluğundadır.

Tekneli Obruk: Tarsus ilçesinde bulunur. 60 metre uzunluğundadır.

Tömbekli Obruk: Arslanköyde bulunur -180 metre derinliğindedir.

Turgutlar: Gülnar İlçesi, Sipahili köyünde yer alan bir mağaradır. 36 metre uzunluğundadır.

Ulyak Obruğu: Anamur ilçesinde yer alır -85 metre derinliğindedir.

Umut: Gülnar ilçesinde bulunur. -21 metre derinliğindedir.

Üğü: Anamur ilçesi Güneybahşiş köyündedir. 450 metre uzunluğunda yatay bir mağaradır.

Yalandünya: Gülnar ilçesi Bozağaç köyü kırsalında yer alan yatay bir mağaradır. 112 metre uzunluğundadır.

Yedi Obruk: Erdemli ilçesinde yer alır. 158 metre uzunluğunda -42 metre derinliğindedir.

Zindan Dipsizi: Silifke ilçesi Çaltıbozkır köyünde bulunur. -29.5 metre derinliğindedir.

Zindan Dipsizi: Silifke İlçesi Karadedeli köyünde bulunur. -52 metre derinliğindedir.

Zivtlük: Gülnar ilçesinde bulunan dikey bir mağaradır. -70 metre derinliğindedir (Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri, 2013; Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013). Adı geçen mağaraların pek çoğunun resmi adının yanı sıra yöresel isimleri de mevcuttur.

Diğer yandan listede var olan mağaralara ilaveten Mersin sınırlarında keşfedilmeyi bekleyen pek çok mağaranın olduğuna da inanılmaktadır.

Sonuç

Kıyı turizmi temelli gelişen Türk turizminin uzun vadede sürdürülebilirliğine ve yeni alternatifler yaratabilmesine imkan tanınması açısından ekoturizm, üzerinde tartışılması gereken bir turizm çeşididir. Çünkü ekoturizm aktivitelerinden pek çoğu ülkemiz sınırları içerisinde kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir ve ekoturizme yönelik kullanılabilir olacak arzın yaratılacak aktiviteler ile birlikte daha da büyüyeceğini söylemek mümkündür. Türkiye zengin coğrafyası, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olmanın getirdiği emsalsiz kültür birikimi ve var olan doğa potansiyeli ile ekoturizm aktiviteleri açısından oldukça zengin bir ülkedir. Turizm faaliyetlerinin kıyılardan iç bölgelere kaydırılmasında ve turizmin çeşitlendirilmesinde ekoturizm aktiviteleri büyük rol oynayacaktır.

Mersin ili Akdeniz'e kıyısı olmasına rağmen Türkiye turizm pazarından çok az pay alabilmektedir. Kıyı turizmi için kullanılacak alanların darlığı ve ikinci konutların sebep olduğu tıkanıklık, Mersinde kıyı turizmi açısından bir geleceğin olmadığını göstermektedir. Söz konusu problemin aşılmasında ise ekoturizm kayda değer bir alternatif olarak gözükmektedir. Mersin ili sınırları içerisinde gerçekleştirilecek ekoturizm aktiviteleri uzun vadede Mersine yönelik talebi olumlu etkileyebilecek niteliktedir. Sahip olunan doğal varlıklar ve kültürel miras Mersin turizmini şu an içinde bulunduğu kısır döngüden kurtarabilecektir.

Ekoturizm, eğlenme, dinlenme ve öğrenme temelli pek çok aktiviteyi kapsayan bir kavramdır. Ekoturizm faaliyetleri içerisinde yer alan mağara turizmi ise Mersin ilinde turizmin çeşitlendirilmesi ve sürdürülebilirliği adına önemli bir fırsattır. Kıyı turizminden hak ettiği payı alamayan Mersin açısından mağara turizmi kullanılabilir olacak geniş arz ile geleceğe dönük projelerde önemli yer tutabilecektir. Bu çalışmada Mersin ilinde var olan mağaralardan ekoturizm aktiviteleri için kullanılabilir olacak olanları turistik amaçlı ziyaret edilebilecek mağaralar ve sportif/macera amaçlı ziyaret edilebilecek mağaralar olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır. Mağaralar sahip oldukları özelliklere göre tasnif edilmiş ve kısaca tanıtılmaya çalışılmıştır. Gelecekte yapılacak keşifler ile adı geçen mağaralara yenilerinin eklenebileceğini söylemek olasıdır. Ayrıca Mersin mağaralarının geniş kitlelere tanıtılması ve yaratılacak farklı ekoturizm aktiviteleri yoluyla Mersin ilinin uzun vadede bilinirliğine katkıda bulunmak mümkündür.

Kaynakça

- Akpınar, E., ve Bulut, Y. (2010). Ülkemizde alternatif turizmin bir dalı olan ekoturizmin çeşitlerinin bölgelere göre dağılımı ve uygulama Alanları. (ss.1575-1599) III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Artvin.
- Altınoluk, E. B. (2008). Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Turizm Stratejisi Eylem Planı'nın (2007-2013) mağaraların korunması, mağara turizmi, mağaracılık ve mağaracılar açısından değerlendirilmesi. IV. Ulusal Speleoloji Sempozyumu,

- Ankara. Erişim Tarihi, 30.03.2013. <http://mad.org.tr/yayinlar/sozlu-bildiriler/57-turkiye-turizm-stratejisi.html>.
- Arpacı, Ö., Zengin, B., ve Batman, O. (2012). Karamanın mağara turizmi potansiyeli ve turizm açısından kullanılabilirliği, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 59-64.
- Çakır, G. (2011). *İğneada ve çevresinde ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi ve kırsal kalkınma açısından değerlendirilmesi*. Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Demir, S. (2011). *İğneada'nın ekoturizm potansiyelinin saptanması*. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Juric, B., Cornwell, T.B., ve Mather, D. (2002). Exploring the usefulness of an ecotourism interest scale. *Journal of Travel Research*, 40, (3), 259-269.
- Kızılaslan, N., ve Özyurt, Ç. (2012). Sürdürülebilir kırsal kalkınmada ekoturizmin önemi: Tokat ili örneği, *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 1, 50-62.
- Kaypak, Ş. (2012). Ekolojik turizm ve sürdürülebilir kırsal kalkınma, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 , (22), 11-29.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2013). *Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü*. Erişim Tarihi 18.03.2013, <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10335/magara-turizmi.html>.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2013). *Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü*. Erişim Tarihi 24.03.2013, <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10336/turizme-acik-magaralar.html>.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2013). *Mersin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü*. Erişim Tarihi 31.03.2013, <http://www.mersinkulturturizm.gov.tr/belge/1-63895/magara-turizmi.html>
- Polat, A. T. (2006). *Karapınar ilçesi ve yakın çevresi peyzaj özelliklerinin ekoturizm kullanımları yönünden değerlendirilmesi üzerine bir araştırma*. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Soykan, A., Efe, R., Sönmez, S. ve Cürebalı, İ. (2008). Balıkesir İlinin Mağara Turizm Potansiyeli. (ss.393-400). III. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, Balıkesir.
- Tağa, H., ve Güler, C. (2012). Karşılaşma ve ilişkili jeolojik risklerin CBS yardımıyla değerlendirilmesi: Kanlıdivane ören yeri (Erdemli, Mersin). (ss:584-585). 65. Türkiye Jeoloji Kurultayı, Ankara.
- Tetik, N. (2012). *Turist rehberlerinin ekoturizm alanındaki yeterlilikleri: Doğu Karadeniz örneği*, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri (2013). *Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri (TAY) Projesi*. Erişim Tarihi 01.04.2013, <http://tayproject.org/veritab.html>.
- Ulaş, D. (2010). Macahel'de hidroelektrik santrallerin ve ekoturizmin çevreye ve yöre halkına etkileri, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 21,(1), 151-158.
- Weaver, D. B. (2001). *Ecotourism*. First Edition, John Wiley & Sons Australia.
- Yavuz, M. (2011). *Afyonkarahisar-Sandıklı ilçesi Akdağ Tabiat Parkı'nın ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.